Dit artikel uit Netherlands Journal of Legal Philosophy is gepubliceerd door Boom juridisch en is bestemd voor anonieme bezoeker

J. Gaakeer, Recht op verhaal. Een eerste stap in de wereld van het recht aan de hand van literaire werken, Amsterdam: Nieuwezijds 2000, 159 p.

De jonge uitgeverij Nieuwezijds heeft de laatste jaren een aantal fraaie boeken op de markt gebracht, met als voorlopig hoogtepunt wat mij betreft de uitgave van de vertaling van Darwins *On the Origin of Species*. Met dit boekje van Gaakeer maakt zij een korte zijstap in de richting van het recht. Die stap is geslaagd voorzover het de bedoeling is met deze uitgave de geïnteresseerde leek enig inzicht te verschaffen in het positieve recht. In een kort bestek zet Gaakeer helder een aantal belangrijke begrippen van het recht en de grondlijnen van een aantal rechtsgebieden uiteen. Als een inleiding in het Nederlandse positieve recht voldoet het boek dan ook zeker en dat is verdienstelijk. Als inleiding vanuit de 'Law and Literature'-benadering vind ik het boek minder geslaagd. Het onderscheidt zich weliswaar van een gewone inleiding door het gebruik van een aantal bekende verhalen, maar die literaire voorbeelden (Koning Salomon, Antigone, Michael Kohlhaas, Kafka's proces en De koopman van Venetië) zorgen niet voor een problematisering van de wijze waarop het gewone recht met de verhalen van de procespartijen omgaat, of van de verhouding recht en wet. Zij fungeren enkel als illustratie bij de uitleg van het positieve recht. Ze laten de lezer kennismaken met een rechtsgebied en attenderen hem of haar op de betekenis van rechtsbeginselen. Gaakeer heeft aldus gekozen voor 'Law in Literature', de analyse van literaire werken met een juridisch thema, niet voor

Dit artikel uit Netherlands Journal of Legal Philosophy is gepubliceerd door Boom juridisch en is bestemd voor anonieme bezoeker

een benadering van het recht als was het een vorm van literatuur. Door zo'n bescheiden insteek laat Gaakeer het recht van de literatuur alleen leren dat het rechtvaardig moet zijn. Dat evenwel Joseph K. niet rechtvaardig behandeld wordt, wisten we al. Daarom zou hier mijns inziens eerder een discussie over de grondslag of de kenbaarheid van de wet op zijn plaats zijn geweest, al dan niet naar aanleiding van Derrida's Devant la loi. Door bovendien het recht niet zelf als een geconstrueerd verhaal te lezen ontsnapt Gaakeer niet aan de grote verhalen die er over het recht verteld worden, zoals het verhaal dat Hitler in 1933 legaal aan de macht gekomen is en dat het positivisme, in de zin van 'wet is wet', kan leiden tot mensonterende excessen. Inmiddels heeft wetenschappelijk onderzoek voldoende vastgesteld dat hierover heel andere verhalen verteld kunnen en moeten worden.

Th. Mertens (Nijmegen)